

Po labdaros ir paramos fondo vadovų globos senutė liko be turto

Teismas patenkinio Panevėžio apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriaus prokuroro civilinį ieškinį ir pripažino negaliojančiais sandorius, kuriais garbaus amžiaus panevėzietė savo turtą perleido vienam labdaros ir paramos fondui bei jo vadovams. Testamentą vieno jų naudai serganti ir savo veiksmų negalėjusi suprasti moteris surašė netrukus po pažinties, o netekusi nekilnojamojo turto atsidūrė globos namuose.

Ginti viešąjį interesą prokuratūra ėmė gavusi Panevėžio miesto savivaldybės administracijos Socialinių reikalų skyriaus pareiškimą dėl įtarimų sukėlusiu sandorių, po kurių viena neįgali panevėzietė liko be jai iki tol priklausiusio nekilnojamojo turto.

2017 metų kovo 30 dieną panevėzietis A. V. kreipėsi į savivaldybę dėl socialinės globos skyrimo 90-metei M. V. K. ir jos apgyvendinimo globos namuose. Vyras pateikė prieš 2 mėnesius notaro patvirtintą įgaliojimą, kad yra teisėtas minėtos panevėzietės atstovas.

Skiriant ilgalaikę socialinę globą yra būtina gauti duomenis apie neįgaliojo turimą nekilnojamąjį turtą iš Registrų centro. Gauta informacija apie būsimos globotinės sandorius savivaldybės darbuotojams pasirodė įtartina.

Paaiškėjo, kad 2017 metų vasario 17 dieną ši garbaus amžiaus moteris pasirašė mainų sutartį su panevėziečiu S. M., pagal kurią savo 34 kvadratinų metrų dydžio butą iškeitė į bendrabučio tipo 19 kvadratinų metrų dydžio būstą. Pastarojo rinkos vertė – 3,5 tūkst. eurų, kai anksčiau turėto – 14,5 tūkst. eurų. Butų keitimas įvykdytas be piniginių priemokos.

Mažiau nei po dviejų mėnesių, balandžio pradžioje, naująjį savo butą senutė padovanojo labdaros ir paramos fondui, kuriam tuo metu vadovavo A. V., o vėliau vadovu tapo butais su ja susikeitęs S. M. Taip pat iš pateiktų dokumentų paaiškėjo, kad 2017 metų sausio pabaigoje pas notarę buvo ne tik surašytas įgaliojimas, bet ir testamentas, kuriuo M. V. K. visą savo turtą po mirties palieka A. V.

Tyrimą atlikęs Panevėžio apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriaus prokuroras, gindamas viešąjį interesą, 2017 metų liepos mėnesį kreipėsi į teismą, ginčydamas minėtos panevėzietės sudarytus įgaliojimą, testamentą, mainų, dovanojimo su uzufukto nustatymu sutartis. Prokuroro nuomone, šių dokumentų surašymo metu moteris sirgo ir nesuprato savo veiksmų reikšmės bei negalėjo jų valdyti.

Prokuroras rėmėsi liudytojų parodymais bei gydytojų ir teismo ekspertų pateiktomis išvadomis apie senutės sveikatos būklę.

Apklausus liudytojus paaiškėjo, kad į minėtą labdaros ir paramos fondą 2017 metų sausio 23

Po labdaros ir paramos fondo vadovų globos senutė liko be turto

dieną kreipėsi senutės kaimynė. Moteris pranešė, kad vieniša moteris nebepajėgia savimi pasirūpinti – sutrikusi jos atmintis, orientacija, ji nepajėgia pasirūpinti savo higiena, susitvarkyti būsto, sumokėti mokesčių. Fondo atstovai atvyko ir jau po kelių mėnesių senutė atsidūrė globos namuose, o jos nekilnojamas turtas – labdaros ir paramos fondo bei jo vadovų rankose. Globos namuose M. V. K. gyveno iki pat savo mirties šių metų vasarį.

Iš byloje esančių medicininių dokumentų išrašų matyti, kad šiai panevėzietei nuo 2017 metų kovo 15 dienos nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis. Jį nustatant specialistai konstatavo, kad dėl moterį kamuojančių ligų prasmingas kontaktas apsunkintas, orientacija laike sutrikusi, labai pablogėjusi dėmesio koncentracija ir trumpalaikė atmintis, mąstymas lėtas, mažo produktyvumo. Medikai nustatė, kad senutę sveikatos sutrikimai kamavo ir žymiai anksčiau, dar prieš jai ėmus bendrauti su labdaros ir paramos fondo atstovais, o 2017 metų sausį-balandį sudarant testamentą, surašant įgaliojimą ir atliekant kitus sandorius ji negalėjo suprasti savo veiksmų reikšmės ir jų valdyti.

Panevėžio apylinkės teismas, įvertinęs visus civilinėje byloje pateiktus duomenis, nusprendė Panevėžio apygardos prokuratūros ieškinį patenkinti. Teismo sprendimu pripažinti negaliojančiais ir panaikinti senutės įgaliojimas A. V. disponuoti jos turtu, testamentas, butų mainų ir dovanojimo sutartis. Teismas taip pat nusprendė taikyti restituciją – grąžinti moters anksčiau turėtą butą jos nuosavybėn. Kadangi moteris mirė, jos turtą turėtų paveldėti valstybė.

„Teismui seka išvada, kad sudarydami sandorius labdaros ir paramos fondą atstovaujantys asmenys nebuvo pakankamai sąžiningi. Teismas sprendžia, kad ginčo sandoriai nebuvo naudingi M. V. K., kadangi ji negavo jokios turtinės naudos, prarado jai nuosavybės teise priklausantį turtą, M. V. K. valia sudarant ginčo sandorius dėl jos sveikatos būklės neatitiko tikrosios sandorio šalies valios, ginčo turtas nėra sunaikintas ar perleistas tretiesiems asmenims, todėl restitucija natūra yra galima ir ji taikytina, turtas grąžintinas savininkams“, – rašoma teismo sprendime.

Sprendimas per trisdešimt dienų nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas apeliacine tvarka Panevėžio apygardos teismui.

